

Vzdělávací obor:

Geografie

Očekávaný výsledek učení:

GEO-GEO-002-ZV9-011

Na základě porozumění příčinám a průběhu globalizace doloží příklady jejích pozitivních i negativních důsledků na přírodu a společnost konkrétního místa či regionu.

Popis úrovně Na cestě

- Posoudí, zda obsah jeho penálu je z většiny ze zahraničí či z Česka.
- Určí odkud pochází jeho tužky aj. Věci z penálu.

Co máme dnes v penálu?

Autor materiálu: Mgr. René Jirmus

Zadání činí globalizaci hmatatelnou na příkladu běžných školních pomůcek. Žáci zkoumají původ několika předmětů ze svého penálu, aby zjistili, ze kterých zemí pocházejí. Cílem je, aby si žáci na jednoduchých příkladech uvědomili základní princip globalizace – že výrobky, které denně používají, vznikají v různých částech světa a musí k nim cestovat na velkou vzdálenost. Navíc žáci zjišťují, kde sídlí firmy, které tyto výrobky prodávají, čímž si uvědomují rozdíl mezi místem výroby a místem řízení a chápou komplexnost globálních dodavatelských řetězců.

Zadání pro žáky

Kontext:

"Každý den je používáš. Tužku, gumu, pero... Ale napadlo tě někdy, kde se vlastně vyrobily, než se dostaly k tobě do penálu? Pojďme se podívat, jaký kus světa se skrývá ve tvých školních potřebách!"

Zadání:

Tvým úkolem je stát se detektivem a vypátrat původ 3 věcí z tvého penálu.

1. Vyber si trojici: Vyber si ze svého penálu 3 různé předměty (např. tužku, gumu, ořezávatko, fixu...).
2. Pátřej po původu a firmě: Pečlivě si každý předmět prohlédni.
 - Najdeš na něm nápis, kde byl vyroben? (např. "Made in China", "Germany", "India"...). Zapiš si zemi původu.
 - Najdeš na něm název výrobce nebo značky? Zkus zjistit, ve které zemi tato firma sídlí (můžeš použít internet, např. Wikipedii). Zapiš si zemi sídla firmy.
3. Propoj místo výroby a sídlo firmy: Pro každý předmět teď na mapě světa:
 - Barevně vyznač zemi výroby (např. červeně).
 - Jiným symbolem nebo barvou vyznač zemi sídla firmy (např. modře).
 - Spoj obě země čarou.
4. Zmapuj cesty do ČR: Zmapuj na mapě světa cestu tvého výrobku: od země výroby do České republiky a od sídla firmy do České republiky.
5. Udělej závěr: Která z tvých věcí cestovala největší dálku? Stačí odhadnout podle pohledu na mapu. Existují případy, kdy se výrobek vyrobil v jedné zemi, ale firma, která ho prodává, sídlí v úplně jiné? Jak si to vysvětluješ? Co nám to říká o propojenosti dnešního světa?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k řešení problémů Práce s informacemi a kritické myšlení. KRP-KRP-000-ZV9-001	Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.	Vedu žáky k jednoduchému objevu a zjištění ("Aha, tohle je z Číny!"), nikoliv ke složitému hodnocení dopadů.
KK k občanství a udržitelnosti Respektující vztah k životu a světu KOB-RES-000-ZV9-001	Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.	- Vycházím z předmětů, které jsou žákům osobně blízké, důvěrně je znají a mají je fyzicky u sebe (obsah penálu). - Propojuji konkrétní, hmatatelný předmět (tužku) s abstraktním prostorem (mapou světa) a pomáhám tak budovat geografickou představivost.
KK k učení Umění se učit KKU-USU-000-ZV9-001	Řídí vlastní procesy učení.	Využívám kinestetické učení, žáci si věci osahají, otáčejí, zkoumají je.

Metodický komentář pro učitele

Tato verze se vyhýbá složité analýze pozitivních a negativních dopadů. Soustředí se pouze na jeden aspekt globalizace: geografický původ zboží. Úloha je velmi konkrétní, osobní a fyzická. Cílem je prostý "aha moment": "Tohle se vyrobilo až v Asii!" a vytvoření základní představy o propojenosti světa.

- Pro úlohu není potřeba téměř žádná příprava. Stačí, když má učitel k dispozici nástěnnou mapu světa nebo atlasy pro skupiny žáků.
- Žáci pracují s obsahem svých vlastních penálů.
- Je dobré být připraven na to, že některé výrobky nebudou mít zemi původu uvedenou. V takovém případě je to pro žáky také objev, zjištění, že ne vždy tuto informaci najdeme.

Pro hlubší pochopení globalizace je klíčové, aby žáci nejen zjistili zemi výroby, ale také zemi, kde sídlí mateřská společnost nebo značka. To jim pomůže pochopit koncept nadnárodních korporací a mezinárodní dělby práce. Učitel by měl upozornit, že ne vždy jsou tyto informace snadno dohledatelné a že to samo o sobě je cenné zjištění o transparentnosti výroby. Diskuse by se pak měla zaměřit na to, proč firmy volí takové výrobní strategie a jaké to má důsledky (např. levnější pracovní síla, přístup k surovinám, ekologické aspekty, doprava).

Popis ověřování

Učitel sleduje, zda žák:

- ...dokáže na výrobku najít informaci o zemi původu.
- ...s pomocí internetu (nebo jiných zdrojů) určí zemi sídla firmy.
- ...umí dané země najít a vyznačit na mapě světa a propojit je.
- ...chápe, že věci k nám cestují z různých vzdáleností.
- ...umí jednoduše popsat, který výrobek cestoval nejdále.
- ...dokáže diskutovat o důvodech, proč se země výroby a země sídla firmy mohou lišit.

Ukázka řešení



Obr. 1 Ilustrační obrázek možné podoby (generováno AI)